

Paragrafta Anlam — Deneme

KPSS AI Coach · 07.09.2026 · 10 soru

Bir metnin başına yerleştirilen kısa ifade, okura daha ilk anda metnin hangi çerçevede okunacağını sezdirir. Bu ifade, ayrıntıları sıralamak yerine metnin odaklandığı alanı belirginleştirir. Böylece okur, metnin bütününe değerlendirirken başlangıçtaki yönlendirmeden yararlanır.

1. Bu parçaya göre aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Metnin başındaki kısa ifade, metnin odaklandığı içeriği özetleyici biçimde yansıtmalıdır.
- B) Metnin başındaki kısa ifade, metinde işlenen bütün ayrıntıları eksiksiz biçimde açıklamalıdır.
- C) Metnin başındaki kısa ifade, okurun metni değerlendirmesine gerek bırakmayacak bilgiler vermelidir.
- D) Metnin başındaki kısa ifade, metnin ayrıntılarından bağımsız olarak her okur için aynı yorumu oluşturmalıdır.
- E) Metnin başındaki kısa ifade, metinde ele alınan alanı genişleterek yeni konulara yönelmelidir.

Bir yazıyı değerlendirirken yalnızca hangi konunun ele alındığına bakmak yeterli değildir. Yazarın okura ulaştırmak istediği ileti, metnin farklı bölümlerindeki açıklamalarla belirginleşir. Bu açıklamalar, temel iletinin anlaşılmasını kolaylaştırır; ancak temel iletinin yerini tutmaz.

2. Bu parçadan aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

- A) Bir metnin ele aldığı alan ile okura vermek istediği ileti aynı kavram değildir.
- B) Metindeki açıklamalar, yazarın temel iletinin anlaşılmasına katkıda bulunabilir.
- C) Bir metnin temel ileti, onu destekleyen açıklamalardan bağımsız düşünülebilir.
- D) Yazarın okura ulaştırmak istediği ileti, metni değerlendirirken dikkate alınmalıdır.
- E) Metinde yer alan açıklamalar, temel iletinin yerine geçerek onu gereksiz kılar.

I. Bir metinde ele alınan düşünce, olay veya durum, metnin temel yönünü belirler. II. Yazarın okura iletmek istediği mesaj, metnin ana düşüncesini oluşturur. III. Ana düşünceyi destekleyen ve açıklayan düşünceler, konunun daha iyi anlaşılmasını sağlar. IV. Bir yazının başına konulan kısa ibare, metnin konusunu tanıtır. V. Paragrafın başlangıç bölümü, ilk ve genellikle tek cümleden oluşur.

3. Numaralanmış cümlelerin hangisinde ana düşünceyle ilgili bilgi verilmiştir?

- A) I.
- B) II.
- C) III.
- D) IV.
- E) V.

Bir metnin hangi düşünce, olay veya durum çevresinde kurulduğunu belirlemek, metni anlamının ilk adımlarındandır. Bu temel belirleme yapıldıktan sonra yazarın okura iletmek istediği mesaj ve bu mesajı destekleyen açıklamalar incelenir. ---- Böylece metnin yalnızca neyi ele aldığı değil, okura ne söylediği de anlaşılır.

4. Bu parçada boş bırakılan yere düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A)** Bu nedenle metnin konusu ile ana düşüncesi birbirinden ayrılmalıdır.
- B)** Bu nedenle her metnin ana düşüncesi ilk cümlede açıkça bulunmalıdır.
- C)** Bu nedenle destekleyici düşünceler, temel iletinin yerine geçirilmelidir.
- D)** Bu nedenle metnin başındaki ibare, bütün ayrıntıları açıklamalıdır.
- E)** Bu nedenle giriş bölümü her paragrafta birkaç cümleden oluşmalıdır.

I. Bir metnin başına getirilen ibare, ele alınan içeriği kısaca tanıtabilir. II. Bir konuşmada, yazıda ya da eserde üzerinde durulan düşünce konu olarak adlandırılır. III. Yazarın okura vermek istediği ileti, ana düşüncüyü oluşturur. IV. Ana düşüncüyü destekleyen açıklamalar, konunun daha iyi anlaşılmasına yardım eder. V. Giriş bölümü, paragrafın son ve genellikle tek cümlesidir.

5. Numaralanmış cümlelerin hangisinde bilgi yanlışı vardır?

- A)** I.
- B)** II.
- C)** III.
- D)** IV.
- E)** V.

Bir paragrafta üzerinde durulan unsur, metnin bütün cümlelerini aynı doğrultuda bir araya getirir. Ancak yazarın asıl iletisi, bu unsurun yalnızca adını vermekle ortaya çıkmaz; açıklamalar ve değerlendirmeler aracılığıyla belirginleşir. Bu nedenle bir metni anlamak, ele alınan alanı saptamanın yanı sıra yazarın vermek istediği iletiyi de kavramayı gerektirir.

6. Bu parçadan aşağıdakilerden hangisi çıkarılabilir?

- A)** Bir metni anlamak için ele alınan alanla yazarın iletisini birlikte değerlendirmek gerekir.
- B)** Bir metnin iletisini belirlemek için ele alınan alanı saptamak yeterlidir.
- C)** Bir metinde kullanılan açıklamalar, ele alınan alanın önemini bütünüyle ortadan kaldırır.
- D)** Bir paragraftaki bütün cümleler, yazarın iletisini aynı açıklıkta doğrudan verir.
- E)** Bir metnin ele aldığı alan, yazarın iletisiyle her durumda aynı anlamı taşır.

Bir paragrafın ilk cümlesi, çoğu zaman metnin hangi alan çevresinde gelişeceğini sezdirir. Sonraki cümleler bu başlangıçtaki çerçeveyi örnekler, açıklar veya ayrıntılandırır. Bu düzen, okurun metnin yönünü daha baştan kavramasına yardımcı olsa da her paragrafın bütün anlamı ilk cümlede tamamlanmış değildir.

7. Bu parçadan aşağıdakilerden hangisi çıkarılamaz?

- A)** Paragrafın ilk cümlesi, metnin gelişeceği alan hakkında okura ipucu verebilir.
- B)** Paragrafın sonraki cümleleri, başlangıçta belirlenen çerçeveyi geliştirebilir.
- C)** Paragrafın ilk cümlesi, metnin bütün anlamını her zaman tek başına tamamlar.
- D)** Paragrafın kuruluş biçimi, okurun metnin yönünü erken fark etmesini sağlayabilir.
- E)** Paragrafın ilk cümlesi, sonraki cümlelerle ayrıntılandırılacak bir temel sunabilir.

Bir yazının ya da bölümün başında bulunan kısa ifade, metni okumadan önce okura bir beklenti kazandırır. Bu beklenti, metnin hangi alanla ilişkili olduğunu anlamaya yardım eder; fakat metinde savunulan düşüncenin bütün yönlerini tek başına göstermez. Bu yüzden başlangıçtaki ifadeyle metnin okura iletmek istediği ileti aynı işlevde değerlendirilmemelidir.

8. Bu parçaya göre aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Metnin başındaki kısa ifade, okurda içeriğe ilişkin bir beklenti oluşturabilir.
- B) Metnin başındaki kısa ifade, metnin ilişkili olduğu alanı sezdirir.
- C) Metnin başındaki kısa ifade, yazarın iletmek istediği düşüncenin bütün yönlerini tek başına açıklar.
- D) Metnin başındaki kısa ifade ile yazarın temel iletisi aynı işleve sahip değildir.
- E) Metnin başındaki kısa ifade, metnin okunmasından önce yönlendirici bir işlev üstlenebilir.

9. Bir metnin ele aldığı unsur, çoğu durumda “ilk cümle”de belirginleşir; “sonraki cümleler” bu unsuru ayrıntılandırır. Buna göre bu cümlede anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Konu, genellikle başlangıçta ortaya konur ve devamında açıklanır.
- B) Konu, yalnızca sonuç cümlesinde belirlenir ve öncesinde sezdirilmez.
- C) Konu, başlangıç cümlesinde bulunmaz; yalnızca devamındaki cümlelerde oluşturulur.
- D) Konu, metnin bütün cümlelerinde aynı kapsam ve açıklıkla yinelenir.
- E) Konu, başlangıçta verilse bile devamındaki cümlelerle geliştirilemez.

10. Bir yazıya verilen “kısa ad”, metnin ele aldığı çerçeveyi doğrudan yansıtmalı ve bu çerçevenin özeti niteliğinde olmalıdır. Buna göre bu cümlede anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Başlık, metnin konusunu özetleyen kısa addır.
- B) Başlık, yazarın okura iletmek istediği temel mesajdır.
- C) Başlık, metinde üzerinde durulan düşünce, olay veya durumun kendisidir.
- D) Başlık, temel düşünceyi destekleyen ve açıklayan ayrıntıdır.
- E) Başlık, paragrafı başlatan ilk ve genellikle tek cümledir.

Cevap Anahtarı

1. A

2. E

3. B

4. A

5. E

6. A

7. C

8. C

9. A

10. A

Çözümler

- 1.** Parça, başlangıçtaki kısa ifadenin metnin odağını tanıtip içeriği özetlemesi gerektiğini belirtmektedir. B seçeneği ayrıntıların tümünü açıklama zorunluluğu getirerek kapsamı genişletir.
- 2.** Parça, açıklamaların temel iletiyi desteklediğini ancak onun yerini tutmadığını belirtmektedir. E seçeneği bu ilişkinin tersini kurduğu için parçadan çıkarılamaz; C seçeneği ise metnin temel iletinin destekleyici açıklamalardan farklı olduğunu ifade eder.
- 3.** Ana düşünce, yazarın okura iletmek istediği mesajdır; bu tanım II. cümlede verilmiştir. III. cümle ise ana düşünceyi destekleyen düşünceleri açıklamaktadır.
- 4.** Parça önce ele alınan alanı, ardından temel iletiyi ve onu destekleyen açıklamaları ayırmaktadır. A seçeneği bu sıralamayı sonuç cümlesine bağlar; diğerleri verilen bilgileri kesinlik veya kapsam bakımından değiştirir.
- 5.** Giriş bölümü paragrafın son değil, ilk ve genellikle tek cümleden oluşan bölümüdür. Diğer cümleler başlık, konu, ana düşünce ve yardımcı düşünceyle ilgili doğru bilgiler içermektedir.
- 6.** Parça, metni anlamada hem ele alınan alanın hem de yazarın iletinin dikkate alınması gerektiğini vurgulamaktadır. B seçeneği yalnızca konuyu belirlemeyi yeterli sayarak parçanın iki aşamalı yaklaşımını daraltır.
- 7.** Parça, ilk cümlenin çoğu zaman alanı sezdirse de bütün anlamı her zaman tamamlamadığını açıkça belirtmektedir. C seçeneği bu sınırlamayı kaldırıp kesinlik bildirdiği için çıkarılamaz.
- 8.** Parça, başlangıçtaki ifadenin metnin alanını sezdirse de savunulan düşüncenin bütün yönlerini tek başına göstermediğini belirtmektedir. C seçeneği bu sınırı kaldırdığı için söylenemez.
- 9.** Cümlede, konunun genellikle paragrafın ilk cümlesinde verildiği ve sonraki cümlelerle geliştirildiği belirtilmektedir. Bu nedenle A seçeneği anlamı doğru aktarır; C seçeneği ise konunun ilk cümlede bulunmadığını söyleyerek cümlenin temel yargısını tersine çevirir.
- 10.** Cümle, yazıya verilen kısa adın doğrudan konuyla ilişkili olduğunu ve konuyu özetlediğini belirtmektedir. Bu nedenle A seçeneği doğrudur; B seçeneği ise başlığın işlevini yazarın okura iletmek istediği mesajla karıştırmaktadır.